

I Anledning heraf skal Ministeriet hoslagt fremsende en af Haandger- ningsinspektricen udarbejdet Beretning om Haandarbejdstilsynet i Aaret 1918—19 i Folkeskolen med en dertil sig sluttende supplerende Redegørelse samt tvende statistiske Oversigter over forskellige herhenhørende Forhold ved de af Tilsynet i Aarene 1916—19 besøgte Skoler. Man skal derhos paa Grund af de til Ministe- riet indkomne almindelige Skoleberetninger oplyse følgende om Haandgernings- undervisningens Udbredelse i den offentlige Folkeskole paa Landet i 1918 sam- menlignet med Forholdet i den heromhandlede Henseende i 1913:

	Skoler med Haandgerningsundervisning.	Skoler uden Haandgerningsundervisning.
I 1918: Øerne.....	ca. 960	ca. 300 (lavt regnet).
Jylland	- 1 146	- 867
	I alt...	
I 1913 i alt.....	2 106	1 167
	1 882	1 351

Efter Afbenyttelsen bedes de medfølgende Bilag tilbagesendt hertil.

P. M. V.

A. V. AAGENSEN.

O. Fenger,
fg. Fm.

Til Folketingets Finansudvalg.

Bilag.

Haandarbejdstilsynet.

København, den 18. December 1919.

Som Svar paa Ministeriets Skrivelse af Gaars Dato angaaende Haandar- bejdsvirksomheden i Folkeskolen vil jeg tillade mig at henvise til tidligere ind- sendte Beretninger. Til den sidst afgivne Beretning om Folkeskolen fra Maj 1919 vil jeg gerne føje nogle Bemærkninger.

I Sommeren 1919, altsaa efter den sidst optagne Statistik, er Haandar- bejde yderligere blevet indført som Fag ved 23 Skoler paa Landet, deraf 17 paa Øerne og 6 i Jylland, nogle flere kan tilkomme for Jyllands Vedkommende, da Meddelelser fra to af mine Medhjælpere endnu ikke er indkommet.

Flere Sogneraad har lovet at tage Spørgsmaalet om Fagets Indførelse un- der Overvejelse, i enkelte Kommuner er de nødvendige Forberedelser gjorte, saa Haandarbejdsundervisningen kan tage sin Begyndelse til Foraaret; dette er f. Eks. Tilfældet med Them Sognekommune i Aarhus Amt. Efter gentagne Henstillinger fra Haandarbejdstilsynet begyndte denne Kommune at røre paa sig i Sommer. Sogneraadet averterede i de lokale Blade og opfordrede Kvinder, som kunde tænke sig at undervise i Haandarbejde, til at melde sig. Der var ikke mindre end 7 Skoler i Kommunen, hvor der slet ikke blev undervist i Haandarbejde, idet der ved alle disse Skoler udelukkende er ansat Lærere. Det fornødne Antal meldte sig, hvorefter Sogneraadet ansøgte om at faa de 7 Kvinder uddannet til Haandarbejds lærerinder. De gennemgik alle Begynder-Kursus i Silkeborg og skal altsaa til Foraaret tage Arbejdet op hver ved sin Skole. Skolerne ligger saa langt fra hinanden, at det samme Menneske vanskelig kan undervise ved flere Skoler.

Som meddelt i sidste Beretning var der en Del Skoler, som med de sted- lige Skoleautoriteters Tilladelse havde strøget Haandarbejdsundervisningen i 1917 —18, fordi det var vanskeligt, i nogle Tilfælde umuligt, at fremskaffe det vante Materiale. Det ministerielle Cirkulære af 30. November 1918 satte en Stopper for denne Bevægelse.

Jeg tror at kunne udtale, at Haandarbejdstimerne i Sommeren 1919 er- tagne op igen overalt, hvor de for en Tid havde været nedlagte.